

De gave opgewekt

Ds. G.J. van Steeg

Handelingen 9 : 36 - 43

Schriftlezingen	2 Koningen 4 : 17 – 21 Markus 5 : 38 – 43 Handelingen 9 : 31 – 43
Psalmen	Oude berijming 68:10 en 147:1,2 Nieuwe berijming 34:1,2,3 en 103 :1,8,9
Gezangen	21:3,4,5, 294, 296, 301, 304, 329

Inleiding

Wie het boek Handelingen leest, komt ook Dorcas tegen. Lukas beschrijft uitvoerig en gedetailleerd haar verhaal en dat is opvallend. Waarom zoveel nadruk op deze vrouw? Waarom wordt zij opgewekt, terwijl er waarschijnlijk meerdere gemeenteleden stierven? Waarom wordt ze niet direct begraven, maar in de opperzaal gelegd? Waarom wordt Petrus te hulp geroepen? Kortom, vragen te over. Wat is het bijzondere aan dit verhaal en wat is de boodschap?

Context

Handelingen 9 begint met de geschiedenis van de bekering van Saulus. De aartsvijand van de gemeente is uitgeschakeld en dat geeft haar rust en ruimte, zoals we lezen in vers 31. De gemeente wandelt in de vreze des Heren, ze zoekt ernaar om de wil van God te doen. Dat heeft uitstraling en raakt mensen. De gemeente wordt vermenigvuldigd. Het is een bloeiperiode voor de gemeente.

Exegese

In die sfeer trekt Petrus rond. In Lydda *vond* hij Enéas. Deze verlamde komt op zijn weg. Als gezondene van de Opgestane spreekt hij hem aan met de geladen woorden: “Jezus Christus maakt u gezond.” Iemand schreef terecht dat de apostel hier helemaal achter de Opgestane verdwijnt. En daar gaat het om in dit gedeelte. De kracht van de Opgestane wordt zichtbaar als een getuigenis en roept mensen tot bekering. Intussen verspringt het beeld naar een vrouw in de gemeente van Joppe. Ze wordt met haar Griekse en Aramese naam genoemd, Dorcas alias Tabitha. Met nadruk wordt ze *een discipelin* genoemd, de enige keer dat iemand in het Nieuwe Testament deze benaming krijgt. En dat is niet zomaar, zoals verder in dit gedeelte zal blijken.

Dorcas sterft. Opvallend is, dat men haar lichaam in de *opperzaal* legt. Dit staat er niet voor niets. Het doet denken aan Elia en Elisa, waar ook een dode in de opperzaal gelegd wordt. (1 Koningen 17,19 en 2 Koningen 4,21). De discipelen waren verwachtingsvol in de opperzaal (Handelingen 1,13). De gemeente van Joppe legt zich evenals de Sunamietische niet neer bij de dood van één van hen. Ze leggen haar aan God voor.

Zo roepen ze Petrus er bij, vanuit het naburige Lydda. Blijkbaar hebben ze gehoord wat daar gebeurd is in de Naam van Jezus. Ze roepen dus niet zozeer Petrus als wel de Opgestane te hulp in Zijn gezondene. Daar verwachten ze wat van.

Als Petrus komt, verschijnen opeens de *weduwen* ten tonele en dan wordt duidelijk wie Dorcas was en waarom zij een discipelin wordt genoemd. De weduwen tonen de *klederen*, die Dorcas gemaakt heeft. Het Grieks laat ruimte om te vertalen, dat ze *haar* klederen toonden. Weduwen waren kwetsbaar. Ze zijn in Handelingen 6 de reden voor het aanstellen van diakenen. Het is een primaire taak van de gemeente om voor weduwen en wezen te zorgen (Jakobus 1,27). Kennelijk heeft Dorcas klederen gemaakt *voor de weduwen*. Ze was als discipelin dienstbaar in de diaconale taak van de gemeente. Ze heeft haar gave beschikbaar gesteld in de gemeente. Daarom is het ook zo'n grote klap als ze overlijdt. De gemeente wordt van haar gave beroofd en in haar dienst belemmerd. En daar berust de gemeente niet in!

Petrus komt en wordt naar boven geleid. Hij *dreef allen uit*, staat er. Dat zijn woorden, die herinneren aan de opwekking van het dochtertje van Jaïrus door Jezus (Markus 5). En ook de woorden waarmee Dorcas tot leven geroepen wordt, leggen de verbinding met wat Jezus daar deed: *Tabitha, sta op!* Bijna letterlijk is dat wat Jezus zegt: *Talitha, kumi*. Is daarom die tweede naam van Dorcas, Tabitha, zo nadrukkelijk

genoemd? In elk geval wordt de lijn getrokken naar wat Jezus deed. Sterker, Hij wordt hier present gesteld, evenals bij Eneás. Door de kracht van de Opgestane wordt Dorcas tot leven geroepen.

Maar er gebeurt meer dan dat. Petrus stelde haar *levend voor hen*, voor de gemeenteleden. Het Griekse woord *parestèsen* heeft inderdaad die betekenis, maar betekent ook *beschikbaar stellen*. Petrus toont haar niet alleen, maar geeft haar aan de gemeente terug. De gemeente ontvangt de gave, die haar door de dood ontnomen was, terug.

Dit verhaal is meer dan de weergave van een sterfgeval en een opwekking. Het gaat om de diaconale dienst van de gemeente. De tegenstander probeert de gemeente in het hart te treffen door haar dienst te verlammen. De Opgestane wekt de gave op, opdat de gemeente haar dienst weer kan verrichten.

Aanwijzingen voor de prediking

1. Het is goed om in te zetten met de vragen, die dit gedeelte oproept. Ze zijn bij de inleiding beschreven. Dat geeft een stukje spanning aan en wekt de belangstelling.

2. Vervolgens kan de draad worden opgepakt bij vers 31, de vrede waarin de gemeente verkeert, omdat de weerstand van Saulus gebroken is. Maar dé tegenstander zit niet stil en laat de gemeente niet met rust.

3. Ook in Joppe is een gemeente. Eén van de gemeenteleden is Dorcas. Ze is kennelijk belangrijk door haar dienst. Dat blijkt uit de klederen, die ze maakt voor de weduwen. Het gaat dus niet om Dorcas op zich. Als zij sterft, mag zij zich geborgen weten. Maar de gemeente wordt door haar dood getroffen in haar dienst.

4. Blijkbaar is die diaconale taak van de gemeente van groot belang. Niet alleen toen, ook nu. Aan aan de gemeente zijn gaven gegeven om te dienen. Zo stellen gemeenteleden hun gaven ter beschikking. Als gereedschap in de handen van de Opgestane Here. Zoals Dorcas.

5. Als die gave aan de gemeente ontnomen wordt, legt de gemeente zich daar niet bij neer. Het gaat immers niet om de zaak van de gemeente, maar om die van de verhoogde Heiland, die heilzaam bezig is onder mensen. Daarom legt de gemeente haar nood aan Hem voor en roept Hem te hulp.

6. Want het is werkelijk nood als in de gemeente de gaven verlamd worden. Dan wordt ze in haar diaconale dienst gehinderd. Daar mag ze niet in berusten.

7. Aan de gemeente zijn gaven gegeven. Dat hoeven geen bijzondere dingen te zijn. Dorcas kan blijkbaar goed naaien en dat is zeer bruikbaar in de dienst van de gemeente. Zoals elke gave aan gemeenteleden gegeven, hoe eenvoudig ook, gereedschap is in de handen van de Levende. We worden met Dorcas opgeroepen om ze dan ook in Zijn hand te geven en beschikbaar te stellen om gebruikt te worden.

8. Intussen is het wel de vraag of we als gemeente die gaven dan ook gebruiken (willen). Ze hoeven ons niet zo rigoureuus ontnomen te zijn als in Joppe, ze kunnen bij ons ook 'gewoon' te slapen gelegd zijn, waardoor de dienst van de gemeente tekort komt en tekort schiet.

9. Daar moeten we niet in berusten, maar dat mogen we aan de Opgestane voorleggen. Laat er verlangen en gebed zijn om de gave op te wekken. Dat vraagt dan wel, dat we ook zelf beschikbaar zijn om te dienen, want we kunnen niet vrijblijvend bidden om deze zaak.

10. Het hoopvolle is, dat het dan ook gaat om de zaak van de Here Jezus. In Zijn dienst mag de gemeente staan met de haar geschonken gaven. Diaconaal betrokken op de nood, die op de weg van de gemeente komt. In het bijzonder de nood van de meest kwetsbaren. Ze gaan de Heiland ter harte.

11. In die dienst van de gemeente wordt iets zichtbaar van de Koning en Zijn koninkrijk. Ter bemoediging van de gemeente en tot heil van mensen.

Literatuur

Griekse tekst NT

Woordenboek

Handelingen van de apostelen, deel 1, uit de serie 'De prediking van het Nieuwe Testament', Nijkerk 1975

Das Neue Testament Deutsch, deel 2, Göttingen 1965.